

XVI. TEXTY K OPRAVĚ

1. Opravte chyby v člancích.

a) Oslavy Masopustu

Veselice, tanec, průvody masek a dobré jídlo, to jsou atributy oslav masopustu. Tento svátek získává v posledních desetiletích opět na popularitě – snad proto, že je především svátkem lidovým nabízejícím mnoho zábavy, a tudíž splňujícím potřeby moderní společnosti, v níž slovo „bavit se“ stojí vysoko na stupnici hodnot.

Zatímco ještě v 80. letech minulého století jste mohli masopustní průvod potkat tak jedině v odlehklých venkovských oblastech, kde se ještě udržovaly lidové tradice, dnes není ničím výjimečným ani v hlavním městě – na příklad žižkovský masopust se koná pravidelně od roku 1994. Také mnohá další města dnes obnovila tradici masopustu, respektive pouze několika dnů jeho oslav.

Podívejme se nyní zpět do minulosti. Pod názvem masopust (na Moravě se říkalo fašank) se skrývá dlouhé období od Tří králů až do začátku předvelikonoční postní doby. Samotné oslavy se však odehrávají v posledních třech dnech. Původně nebyl svátkem církevním, šlo nejspíše o pohanský magický obyčej, jež se církev snažila zakázat. Lidé si však právo na oslavy konce zimy a veselí nechtěli nechat vzít, proto byl nakonec přijat do církevního kalendáře.

V Česku jsou masopustní oslavy známy/é už od středověku. Začínaly na tzv. tučný čtvrtek, a jak už název sám napovídá, na hodovním stole se sešlo vše od pečené husy až po hovězí. Panovalo přesvědčení, že člověk se musí najíst co nejvíc, aby byl po celý rok při síle. Oslavy potom pokračovaly „taneční nedělí“ a vrcholily v „maškarním úterý“. Lidé na sebe brali masky zvířat, například medvěda nebo kobyly, další oblíbené byly masky Žida, nevěsty, Turka nebo báby s nůši. Průvody masek a hudebníků obcházely dům od domu, přičemž se zpívalo, tancovalo, škádlilo a občas i mazalo sazemi a házelo do sněhu. Vždy se ale také přálo k úspěšnému hospodaření, plodnosti a zdraví. Masky byly dobře pohoštěny a občas dostaly i jídlo a nějaké peníze. Večer po obchůzce skončil muzikou a tancem v hospodě. Tentokrát se ovšem končilo přesně o půlnoci a v některých oblastech se ještě často pochovávala basa – prostě se do země pohřbil nástroj nebo jeho figura na znamení, že si na ni v následujících týdnech už nikdo nezahraje. Také se věřilo, že země je do doby, než vydá úrodu, těhotná, a proto se nesluší po ní skákat a dupat. Kdo by se to pokusil porušit, toho by určitě navštívil sám ďábel.

Skončily masopustní veselice a nastalo čtyřicetidenní období půstu bez světských radovánek, v nichž se křesťané měli připravovat na Velikonoce, nastal čas pokání, rozjímání a sebezpytování. „Už sa fašank krátí, už sa nenavratí...“ zpívá se posmutnělým tónem v jedné moravské lidové písni.

Dnešní oslavy masopustu se z praktických důvodů přesunují spíše na víkend a zaměřují se hlavně na dětské publikum [ačkoli v historii byly děti z oslav předem vyloučeny]. Nejvíce očekávanou atrakcí jsou průvody masek, jejichž podoby pružně reagují na soudobé kulturní dění, inspirované globalizovanou popkulturou a třeba oblíbenými seriálovými hrdiny. Proto můžeme v průvodu vedle tradičního medvěda nebo nevěsty zahlédnout třeba Shreka, Michaela Jacksona, Sněhurku, včelku Máju nebo zdravotníky ze seriálu M.A.S.H. Proč ne? Legrace, smích, tanec, takový byl masopust vždycky. Jen už není třeba zoufat – v následujících dnech nás nečeká období skromnosti a půstu, s klidným svědomím si můžeme skočit na hamburger a ledově vychlazenou Coca-Colu. V dnešním světě přece zábava tak rychle nekončí a z tradic si rádi vybíráme jen to příjemné.

b) Problémy dnešní doby

Položíme-li si otázku, co jsou to problémy dnešní doby, nutně se musíme podívat také zpět do minulosti. Hlad, otroctví, nevolnictví, nízká kvalita i úroveň života, vysoká úmrtnost. Tyto problémy už byly alespoň v naší části světa vyřešeny a my se s nimi nemusíme potýkat.

Na rozdíl od některých afrických nebo asijských zemí my v Evropě nemáme hlad, nejsme sužováni občanskými válkami a kvalita i délka našich životů roste. Zvykli jsme si mít vždy plný stůl. A neomezujeme se jen na tradiční českou kuchyni – různé speciality všech národních kuchyní jsou snadno dostupné téměř na každém rohu. Vzpomeňme jen na řetězce McDonald's, KFC nebo levné čínské bufety.

Vzdělání je přístupné každému, ženy se během emancipačního hnutí staly ve společnosti samostatné a respektované, naši civilizaci nepustoší smrtící pandemie, války ani hladomory. Jsme relativně šťastnou generací, nebo snad ne?

Díky médiím často slyšíme o problémech ekologických. Zvětšující se ozónová díra, globální oteplování, kácení deštných pralesů – tyto problémy ukazují, že planeta Země už není tak bezpečným místem pro život jako kdysi. Zcela bez povšimnutí nemůžeme nechat ani hrozbu válečných konfliktů, jež už se neomezují jen na země Blízkého východu, jak ukázal teroristický útok na Spojené státy americké.

Žijeme v době zaměřené na konzum a snadno dostupné požitky. Média nám vtiskla do hlavy prototyp úspěšného člověka. Ze všech stran je na nás vyvíjen tlak, musíme být dokonalí a úspěšní, a to i za cenu ztráty sebe sama. Žijeme rychle, běháme za vytouženými cíli a nakonec zjistíme, že jsme sami.

Nacházíme se v období ekonomické krize. Krize z nadbytku, jak říkají někteří. Krize ukázala vratkost všech hypotečních úvěrů, poukázala na spekulativnost cen nemovitostí, pro mnohé byla důvodem k nedobrovolnému odchodu z práce, některé rodiny se dostaly do vleklých finančních problémů, neboť nedokázaly splácet úvěry a hypotéky. Začínáme doplácet na svou rozmařilost a nešetrnost, a to jak v měřítku globálním, tak i ryze osobním.

c) Po stopách ruské emigrace v Československu

Květnové dny roku 1945 jsou v naší zemi všeobecně vnímány jako dny vítězství a konečné kapitulace nacistického Německa. Mohly však pro některé československé občany bez jakéhokoli provinění znamenat naopak zatýkání a konec svobody?

Odpověď je – bohužel – ano. Na území předválečného Československa totiž pobývalo několik tisíc ruských, ukrajinských a běloruských emigrantů, již zde našli domov poté, co jejich vlast ovládl bolševický teror. Rudá armáda měla při svém vítězném tažení za úkol tyto občany zjistit a „navrátit“ do jejich původní vlasti, což jinak řečeno znamenalo uvěznit je v některém ze sovětských vězeňských táborů, tzv. gulagu. A obnovený Československý stát jen nečinně přihlížel. Možná už tehdy bylo jasné, kdo bude o osudu malé středoevropské země napříště rozhodovat.

Uvádí se, že se v Československu usadilo po Říjnové revoluci v roce 1917 přes dvacet tisíc příslušníků takzvané „bílé emigrace“, přičemž část z nich získala československé občanství. Ruská protibolševická emigrace přicházela na naše území v několika vlnách. Byli zde zajatci z první světové války, část emigrantů přišla s legionáři. Na počátku 20. let 20. století přišlo do Československa několik set vysokoškolských pedagogů, vědeckých pracovníků a studentů v rámci pomocné akce našeho státu. Ta byla naplánována na pět let, po nichž se měli vzděláním a zkušenostmi obohacení emigranti vrátit zpět a začít pracovat. Poměry v Rusku to už ale nedovolily.

Ruští a ukrajinští antibolševičtí exulanti se rychle integrovali do československého odborného a společenského života. Stali se významnými vědci a badateli, předními projektanty a architekty, významnými lékaři a právníky, ekonomy, techniky, publicisty a umělci, byli podnikateli, obchodníky, pracovali ve státní a veřejné správě a zaujali důstojné místo mezi československou meziválečnou inteligencí.

První komplikace přinášel emigrantům už pobyt v samotném Československu, zvláště poté, co stát v roce 1934 uznal Sovětský svaz a ruská emigrace nesměla být veřejně podporována českou vládou. Mnoho z nich proto přijímalo československé občanství. Jak se ale ukázalo později, ani československé občanství nebylo proti sovětské z vůli dostatečnou ochranou. Rudá armáda začala se zatýkáním už na Zakarpatské Ukrajině, která před válkou byla součástí Československa a na Slovensku. Speciální agenti podle vlastních seznamů zatýkali „nepohodlné osoby“ a příslušníky tzv. kontrarevoluce a ani trochu jim v tom nebránilo, že to byli českoslovenští občané. Nepomohla ani dohoda, již v květnu roku 1944 v Londýně podepsali Hubert Ripka a Viktor Lebeděv ve jménu vlád obou zemí a která měla zajistit plný výkon veřejné moci československým státním orgánům.

Bylo odvečeno řádově několik set mužů, již byli odsuzováni na zhruba 5 – 25 let strávených nucenými pracemi v gulagu. V 50. letech se z nich se vrátilo již jen pár desítek.

Za všechny oběti uveďme alespoň jedno jméno a jeden konkrétní lidský osud – inženýr architekt Michail Kovalevskij. Do Československa přišel v roce 1922, vystudoval České vysoké učení technické, poté pracoval jako projektant [podílel se také na projektu pražského Jiráskova mostu] a ve 30. letech přijal československé občanství. 11. května 1945 byl ve svém bytě v Dejvicích zatčen a od té doby o něm už nikdo neslyšel. Zřejmě zahynul v některém z koncentračních táborů Sovětského svazu. A podobný osud čekal i další muže, již se nějak protivili pokřivené sovětské představě o zpronevěře tehdejšímu režimu.

Tato chmurná kapitola českých dějin, zrcadlící sovětskou totalitární krutost a českou ustrašenost a slabost, byla v období minulého režimu raději zamlčována a odsunuta k zapomnění. Po sametové revoluci se o ní však začalo opět mluvit a v roce 1995 přijala Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky usnesení, jímž vyjádřila úctu všem protizákonně odvezeným spoluobčanům, o dva roky později byl vyznamenán armádní generál Sergej Vojcechovský Řádem bílého lva [nejvyšším státním vyznamenáním České republiky] in memoriam. Bylo vydáno mnoho knih s touto tematikou, příslušníci antibolševické generace se dočkali morální rehabilitace a pozůstalí finančního odškodnění. I nepříliš slavné kapitoly našich dějin by totiž měly zanechat alespoň malý otisk v historické paměti národa.

2. Opravte chyby ve větách.

a)

Posuzuji lidi podle toho, jak se chovají, a ne podle toho, kde se narodili. Televize zveřejnila dokument o lidech, jejichž život změnila černobylská katastrofa. Největší favorit zkolaboval před finále. Nezbyvá, než se smířit, že takový je holt život. Naše dva psy chodím venčit vždy v touž / toutéž hodinu. Všechna daňová přiznání prošla naší kontrolou. Probudte mě včas. Celníci nakonec prohledali i prostor za zadními sedadly, kde objevili pašovaná zvířata. I na horách byste měli nosit s sebou doklad, jímž prokážete svoji / svou totožnost v případě potřeby. V příštím roce chci složit zkoušku z francouzštiny. Upřímně řečeno, byla to vskutku bizarní situace. Chcete vědět něco o mně? Mohl by ses podívat, jestli už přišly děti? K tragické nehodě došlo také u Františkových Lázní. Bydlíme v malém dvojdomku na konci ulice. Zásoby přírodních paliv se za posledních několik desetiletí významně ztenčily. Při slavnostním ceremoniálu na Pražském hradě se na potměšlé obloze vyjímala prezidentská standarta. Co mě se týče, čárka jsem připraven pomoci. Děkuji za vaši shovívavost. Vážený pane Králi, cena všech třech přístrojů je v pořádku. Nejvýznamnější osobnosti politiky před volbami řešily nejedno dilema. Po dvou letech jsem se rozhodl ukončit studia na Vysoké škole ekonomické. Ze ziskuchtivých lidí je mi nanic. Svoji účast na dalších dobrovolných pracích s vámi bezesporu zkonzultuji. S majiteli psa, který nám poničil anglický trávník, jsme se dohodli, že dají vše do pořádku na svoje / své náklady. Zapomněl jsem se v obchodě podívat na markýzy. Sestru jsem včera vůbec neviděl, navíc jsem jí nevolal ani ji nijak nekontaktoval. Psal si něco do miniaturního sešit-